

Anarchizm i nasze czasy

Nestor Machno

Anarchizm to pogląd dotyczący nie tylko społecznej strony życia człowieka w tym sensie, w jakim mówią o nim słowniki polityczne, a czasem nasi propagandowi mówcy na wiecach. Anarchizm to pogląd dotyczący życia człowieka w ogóle.

Wypracowując swój ogólny światopogląd, anarchizm postawił sobie otwarcie pewien problem - ująć świat w całości, usuwając na tej drodze wszystkie przeszkody, jakie stawia i może stawiać burżuazyjno-kapitalistyczna nauka i technika oraz dostarczyć człowiekowi możliwie najbardziej wyczerpujących wyjaśnień dotyczących istoty świata, żeby w ten sposób podejść bezpośrednio do człowieka i pomóc mu w świadomym odczuciu anarchizmu, który, jak myślę, został mu dany przez samą naturę i którego przejawy człowiek czuje w sobie zawsze.

Tym samym anarchista pomaga człowiekowi pozbyć się ducha niewolnictwa - człowiekowi, który dla anarchizmu jest jedyną realnością, ponieważ tylko wolą człowieka anarchizm może zostać wprowadzony w życie.

Anarchizm nie zna ograniczeń w procesie swojego rozwoju.

Anarchizm nie zna granic, w ramach których mógłby się zamknąć i przestać rozwijać.

Anarchizm, tak samo jak życie ludzkie, nie ogranicza swoich dążeń zamkniętymi formułami.

Absolutna wolność, a także nieograniczone prawo człowieka do absolutnej wolności, o których mówi nam teoria anarchizmu, są według mnie tylko środkami, przy pomocy których anarchizm wyraża się w ten czy inny sposób, nie dochodząc jednak do idealnych rozwiązań i nie zatrzymując się w rozwoju. W ten sposób anarchizm staje się zrozumiałą dla nas wszystkich: rugując z człowieka tego ducha niewolnictwa, który został mu sztucznie narzucony, anarchizm jest dla ludzi ideą przewodnią na drodze do realizacji ich twórczych zamierzeń.

Teoretyczny anarchizm jest w naszych czasach wciąż uznawany za słaby, a niektórzy twierdzą, że również niewłaściwie rozumiany. Wielu jego zwolenników - powiada się - wciąż nad nim pracuje, myśli, tęskni do niego (sądzę oczywiście, że jeśli któryś towarzysz przy tej pracy i myśleniu rzeczywiście tęskni, to jest to skutkiem poczucia bezsilności przy próbach znalezienia niezbędnych w naszych czasach społecznych metod działania...). Natomiast realny anarchizm jest wszędzie, gdzie toczy się życie ludzkie. Tyle, że z uwagi na okrutne prześladowania jest on zrozumiałą dla ludzi tylko tam, gdzie są jego zwolennicy, otwarcie zrywający wszelkie więzi ze współczesną niewolniczą mentalnością, zwolennicy bezinteresownie mu się poświęcający, rozwijający jego nieznanne aspekty i w ten sposób przygotowujący triumf anarchistycznego ducha nad duchem niewolnictwa.

Stąd dwie tezy:

Po pierwsze, anarchizm jest różnorodną w swoich formach i działaniach, ale jednocześnie spójną całością.

Po drugie, anarchizm jest zawsze rewolucyjny i używa tylko rewolucyjnych metod w walce ze swoimi prześladowcami.

W trakcie swojej walki anarchizm, odrzucając wszelkie rządy, ich spisane prawa, społeczeństwo, które wytwarza te rządy, a w końcu "moralność" tego społeczeństwa, staje się coraz lepiej rozumiany przez uciskaną część ludzkości.

Anarchizm w naszych czasach nie może zamykać się w kołach dyskusyjnych i grupach anarchistycznych. Jest oczywiste, że musi mieć wpływ na masy ludzkie w ich walce. A żeby te masy sprzyjały mu świadomie, anarchizm musi dziś uzbroić się w nowe metody i prowadzić działalność społeczną.

Anarcho-Biblioteka
Teksty spod czarnej flagi

Nestor Machno
Anarchizm i nasze czasy

Tekst opublikowany został w piśmie "Dzieło Truda" nr 4, wrzesień 1925 r., s. 7-8. Przedruk w zbiorze "Walka z państwem i inne artykuły" pod red. Aleksandra Skirdy. Tłumaczenie: Iwo Czyż. Anarchistyczne Archiwa 2008.

pl.anarchistlibraries.net